

T.C.
ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

Sayı : 64272063- 610 -1562
Konu :Yazılı Soru Önergesi (7-21328)

22 Mayıs 2013

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi: TBMM Başkanlığının 24.04.2013 tarih ve 43452547-120.07-119887 sayılı yazısı.

İstanbul Milletvekili Sayın Levent TÜZEL'in tarafıma tevcih ettiği 7/21328 esas nolu yazılı soru önergesi, T.B.M.M. İç Tüzüğü'nün 99 uncu maddesi gereği aşağıda cevaplandırılmaktadır.

Bilgilerinize arz ederim.

Taner YILDIZ
Bakan

EK :
Önerge Cevabı (2 Sayfa)

**İSTANBUL MİLLETVEKİLİ SAYIN LEVENT TÜZEL'İN
YAZILI SORU ÖNERGESİ VE CEVAPLARI
(7/21328)**

Sorular 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8:

Son dönemde Kazdağı bölgesinde 66 maden firması, altın gümüş ve benzeri maden işletme ruhsatı almış durumda ve madenlerde tonlarca siyanür kullanılmaktadır. Siyanürün direk ve endirekt olarak yer altı sularına karıştığında büyük çevre felaketleri meydana geldiği bilinmektedir. Oysa, Balıkesir Çanakkale bölgesindeki Kaz dağları çevresinde bulunan bütün yerleşim yerlerinin tamamına yakını, yer altı su kaynaklarını içme, kullanma ve sulama suyu olarak kullanmaktadır.

Siyanürlü altın işletmeciliği, aynı zamanda insan haklarını, su kaynaklarının temizliği ve gıda güvenliği hakkını tehdit etmektedir. Oysa, Avrupa Birliği ülkelerinde siyanürlü madencilik yasaklanmıştır. Ancak, ülkemizde 1990'lı yılların başından bu yana bilim insanlarının ve halkın birlikte yürüttükleri mücadeleye, mahkeme kararlarına ve Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi'nde verilen siyanürlü altın madeni işletmeciliğinin çevreye ve insan sağlığına zararlı olduğu yönündeki karara rağmen maden şirketlerinin siyanürle ve diğer kimyasallarla doğa ve insan yaşamını tahrip etmesine izin verilmektedir.

2012 yılının Eylül ayında Kaz Dağları'nda çıkan yangına; yangın alanına en yakın su alanı 6.3 kilometre iken, yangın helikopteri kullanılmasına rağmen 2 kilometrelik mesafede bulunan maden havuzundan kimyasal su ile müdahale edilmiştir. Bu uygulamanın doğal yaşama zarar vereceği eleştirileri karşısında, Orman ve Su İşleri Bakanı Veysel Eroğlu tarafından "mecbur kalındı" açıklaması yapılabilmektedir.

Yangından sonra geçtiğimiz günlerde, Kaz Dağı Gezi Grubu bölgeye fidan dikme etkinliği düzenlemiştir. Gezi sırasında rahatsızlanan ve ağız çevresinde hızla yaralar çıkmaya başlayan bir kişi gezi programını yarıda kesip geri dönmüştür. Yine gezi grubunun içerisinde bulunan bir doktor da hemen hemen aynı rahatsızlıkları yaşamış ve bu rahatsızlıkların madendeki kimyasallardan kaynaklanmış olabileceğini açıklamıştır. Bu doğrultuda;

- Balıkesir ve Çanakkale bölgesinde yeraltı sularının içme, kullanma ve sulama suyu olarak kullanılmasına rağmen, zeytin ve ilaç yapımında kullanılan endemik bitkilerin ender yetiştiği Kaz dağlarında 16 firmaya siyanürlü altın işletmeciliği ruhsatı verilmesi, su ve gıda güvenliğini tehdit etmiyor mu?
- AB ülkelerinde yasak olduğu halde, AHİM tarafından çevreye ve insan sağlığına zarar verdiği kararına rağmen, siyanürlü maden işletmeciliğine neden Türkiye'de izin verilmektedir?
- Kaz dağlarında; çevre, bitki örtüsü ve canlı yaşamını tehdit eden olumsuzlukları önlemek için Bakanlığınız tarafından ne gibi önlemler alınmıştır?
- Kimyasal suların yangın söndürüldükten sonra yaratacağı etki yangından daha büyük değil midir? Yangında kullanılan kimyasal sular yanık alandaki toprağı zehirlememiş midir?
- Toprağı zehirli su, yer altı sularını da tehdit etmiyor mu? Bu durum bölgedeki insan sağlığını olumsuz yönde etkilemez mi?
- Kaz Dağı Gezi grubunun üyeleri, alanın yakınındaki bakır-molibden madeninin kimyasallarından zehirlenmiş olabilirler mi? Bu rahatsızlıkların, yangın sırasında kullanılan kimyasal sularla ilgisi var mıdır?
- Kimyasal su kullanılan bölgeye yakın yaşam alanlarında, çevre, hayvan ve insan sağlığı üzerinde araştırmalar yapılmış mıdır? Ne tür önlemler alınmıştır?
- ÇED raporu kimyasal kullanımının sonuçlarına dair eksik bilgiler taşıdığı halde, maden işletmesine neden izin verilmiştir?

Cevaplar 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8:

Bakanlığımız Maden İşleri Genel Müdürlüğü (MİGEM) tarafından Mayıs 2013 itibarıyla Balıkesir ilinde 8 adet ve Çanakkale ilinde 3 adet olmak üzere toplam 11 adet altın işletme ruhsatı verilmiş bulunmaktadır. Halen bahsi geçen bölgede altın üretimi yapılan saha mevcut değildir.

**İSTANBUL MİLLETVEKİLİ SAYIN LEVENT TÜZEL'İN
YAZILI SORU ÖNERGESİ VE CEVAPLARI
(7/21328)**

Maden İşleri Genel Müdürlüğü tarafından verilen ruhsatların sahiplerinin, ruhsat alanlarında üretim yapabilmeleri için 3213 sayılı Maden Kanununun 7 inci maddesi gereği arazinin mülkiyet durumuna göre; orman ise Orman ve Su İşleri Bakanlığı'ndan, tapulu tarım arazisi ise tapu sahibinden, mera ise İl Gıda Tarım ve Hayvancılık Müdürlüğü'nden izin alması zorunludur. Diğer yandan ruhsat alanlarında yapmayı planladıkları üretimin çevreye vereceği olası zararlar konusunda Çevre ve Şehircilik Bakanlığı'ndan Çevresel Etki Değerlendirmesi (ÇED) izni ile İl Özel İdarelerinden Gayri Sıhhi Müessese (GSM) izin belgesi/ruhsatı almaları zorunludur. Söz konusu izin belgeleri alındıktan sonra Maden İşleri Genel Müdürlüğü tarafından ruhsat sahalarına üretim/işletme izni verilmektedir.

Çevre Kanunu gereği sit alanları, su kaynakları, baraj gölleri, yerleşim yerleri ve mutlak koruma alanları ÇED kapsamında mutlaka göz önünde bulundurulmaktadır. Bu işlem için ÇED kapsamında Çevre ve Şehircilik Bakanlığı'ndan ÇED Olumlu Belgesinin alınması zorunlu olup bu belge alınırken konuyla ilgili tüm kurumların uygun görüşünün alınması gerekmektedir. Ruhsat sahipleri, madenin topraktan üretimini yaptıktan sonra gerçekleştirecekleri işlemler için kuracakları tesislere ilişkin yatırımları, yürürlükte bulunan mevzuatlara göre gerçekleştirmektedirler. Bu faaliyetler esnasında bazı izinlerin Çevre ve Şehircilik Bakanlığı, Orman ve Su İşleri Bakanlığı, Bilim Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı, Kültür ve Turizm Bakanlığı, Belediyeler ve Valilikler gibi kurumlardan alınması gerekmektedir.

3213 sayılı Maden Kanunu çerçevesinde madencilik faaliyetleri Maden İşleri Genel Müdürlüğü tarafından rutin olarak denetlenmekte ayrıca bu denetimler dışında gerek vatandaşlardan gerekse diğer kurumlardan gelen şikâyet/ihbar gibi durumlarda ruhsat sahalarında denetimler yapılmaktadır. Yapılacak/yapılan bu denetimler sonucunda Maden Kanununun 7 inci maddesine aykırı olarak izinsiz faaliyet gösterildiği veya çevre ve insan sağlığına zarar veren faaliyette bulunulduğunun tespiti halinde ruhsatlar için Kanunun 7 nci maddesi kapsamında işlem yapılarak faaliyetleri durdurulmaktadır.